

SILLAMÄE LINNAVALITSUS

K O R R A L D U S

Sillamäe

06. juuni 2024. a nr 367

Keskkonnamõju hindamise algatamine

4. juunil 2024. a esitas OÜ Derivaat NH₃ taotluse Sillamäe sadamasse kavandatava ammoniaagitehase keskkonnamõju hindamise (KMH) algatamiseks (sisse tulnud 4.06.2024 nr 6-2/1060-1).

Taotluse kohaselt kavandab OÜ Derivaat NH₃ (registrikood 10726198) Sillamäe Sadamasse (Kesk tn 2d, KÜ 73501:001:0226) ammoniaagi (NH₃) tootmist tootmisvõimsusega on 11 911 kg/h, 286 t/ööp, 100 000 t/a arvestades tehase tööajaks 350 päeva aastas. NH₃ tootmiseks kasutatakse toorainetena vesinikku (H₂) ja lämmastikku (N₂). Mõlemad on kavas toota kohapeal. N₂ eraldatakse õhust, eeldatavalt molekulaarsõeladel adsorbeerimise meetodiga (Pressure Swing Adsorption, PSA). Vesiniku tootmiseks kasutatakse vee elektrolüüsi. Vesiniku tootmises on peamiseks ressursideks demineraliseeritud vesi ja elektrienergia. Demineraliseeritud vee saamiseks rajatakse pöördosmoosil põhinev veepuhastusjaam. Kuna NH₃ süntees on eksotermiline protsess, jääb protsessis tekkivat soojusenergiat üle ja seetõttu projekteeritakse vesiniku tootmine tahkeoksiidist elektrolüüsiraku (Solid Oxide Electrolysis Cell, SOEC) tehnoloogial. Tegemist on kõrgtemperatuurse (700 – 850 °C) veeauru elektrolüüsiga, mis vajab tavapärase elektrolüüsiga võrreldes vähem energiat. Kavandatud tegevuse elluviimiseks on vajalik tootmisüksuste rajamine. Rajatakse, veetöötluskompleks, elektrolüüsiplokk, sünteesiplokk ja separeerimisplokk, kompressorjaamad jms. Kõik tootmisüksused on eeldatavalt kas konteinerlahendusega (koosnevad konteineritesse paigutatud moodulitest) või on spetsiaalseadmed, mis vajadusel on ümbritsetud korpusega. Hoonetest rajatakse kontor ja garaaž. Toodetud ammoniaagi transport on kavas korraldada raudteega, seega rajatakse tehase juurde raudtee laadimisestakaad Perspektiivis nähakse ette võimalus ka ammoniaagi laadimiseks tankeritele. Selleks kasutatakse olemasolevat Sillamäe sadama kaisid nr 9 ja 10 (nende kaidega on ühendatud olemasolevad ettevõtted).

„Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse“ (edaspidi KeHJS) § 3 punkti 1 järgi hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 26¹ lg 1 järgi on võimalik taotleda keskkonnamõju hindamise algatamist ka enne tegevusloa taotluse esitamist. KeHJS § 6 lõike 1 punkti 33 järgi on olulise keskkonnamõjuga tegevus ohtlikke kemikaale käitleva käitise rajamine, kui see on kemikaalseaduse kohaselt A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtte. „Kemikaalseaduse“ § 22 lõike 7 alusel on Majandus- ja taristuministri 02.02.2016 määrusega nr 10 „Kemikaali ohtlikkuse alammäär ja ohtliku kemikaali künniskoguse ning ettevõtte ohtlikkuse kategooria määramise kord“ kehtestanud kemikaali ohtlikkuse alammäära ja ohtliku kemikaali künniskoguse ning ettevõtte ohtlikkuse kategooria määramise kord. Majandus- ja taristuministri 02.02.2016 määruse nr 10 „Kemikaali ohtlikkuse alammäär ja ohtliku kemikaali künniskoguse ning ettevõtte ohtlikkuse kategooria määramise kord“ § 3 lõike 1 järgi on A-kategooria ettevõtte suurõnnetuse ohuga ettevõtte, milles käideldakse vähemalt ühte

ohtlikku kemikaali, mille kogus on võrdne või ületab selle määrase lisa tabeli 2 veerus 3 etteantud künniskogust, või sama ohukategooria kemikaali, mille summaarne kogus on võrdne või ületab selle määrase lisa tabeli 1 veerus 3 etteantud künniskogust. Selle määrase lisa „Ohtlike kemikaalide ohukategooriad ning alammäär ja künniskogus ohtliku ettevõtte ohtlikkuse kategooria määramiseks“ tabel 2 punktis 35 on sätestatud veevabale ammoniaagile A-kategooria ettevõtte künniskogus 200 tonni; NH₃ kavandatud päevatoodang ületab selle künniskoguse, millest võib järeldada et mahutites ja tootmisprotsessi etappides olev kogus ületab samuti künniskoguse. Seega on kavandatav käitis A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtte ja kavandatav tegevus KeHJS § 6 lõike 1 punkti 33 järgi olulise keskkonnamõjuga tegevus. Lisaks on käitis olemuselt keemiatööstus, millel on KeHJS § 6 lg 1 p 11 kirjeldatud tunnused (aine tootmine tööstuslikus mahus keemilise protsessi abil kui mitu seadet on järjestatud ja omavahel funktsionaalselt seotud ning toodavad anorgaanilisi põhikemikaale) – vesiniku tootmiseks kasutatav veeauru elektrolüüsitehnoloogia on funktsionaalselt seotud ammoniaagi sünteesietapiga, kuna auru saamiseks kasutatakse sünteesiprotsessis tekkivat soojust. KeHJS § 11 lõike 3 järgi algatatakse KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuse korral kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamine selle vajadust põhjendamata.

Sadama asukoht Sillamäe linna haldusterritooriumil on kindlaks määratud kehtiva üldplaneeringuga ning sadama olemus täpsustatud asjakohaste detailplaneeringutega. Sillamäe Linnavolikogu 26. septembri 2002. a määrusega nr 43/102-m „Sillamäe linna üldplaneeringu kehtestamine“ kehtestatud Sillamäe linna üldplaneeringu punkti 5.4 kohaselt on sadam kavandatud kaubasadamana, kuhu rajatakse muu hulgas ka kemikaalide terminal.

Sillamäe Linnavolikogu 12. juuli 2006. a otsusega nr 38-o „Detailplaneeringu kehtestamine“ kehtestatud Sillamäel Kesk 2 (osaliselt), Kesk 2B, Kesk 2C, Kesk 2E, Kesk 2F, Ehitajate 1A, Ehitajate 1D, Ehitajate 1E, Ehitajate 1G, Ehitajate 1H, Ehitajate 1K, Ehitajate 3/1, 3/2, Türsamäe, Sõtke 1, Sõtke 2/17 maa-alade ja nendega piirnevate alade (Sillamäe Sadama) detailplaneeringuga on sadamaalale ette nähtud kemikaalide terminali(de) rajamine. Seega on Sillamäe linna üldplaneeringuga ja Sillamäel Kesk 2 (osaliselt), Kesk 2B, Kesk 2C, Kesk 2E, Kesk 2F, Ehitajate 1A, Ehitajate 1D, Ehitajate 1E, Ehitajate 1G, Ehitajate 1H, Ehitajate 1K, Ehitajate 3/1, 3/2, Türsamäe, Sõtke 1, Sõtke 2/17 maa-alade ja nendega piirnevate alade (Sillamäe Sadama) detailplaneeringuga määratud olulise ruumilise mõjuga ehitisena Sillamäe sadam (kaubasadam mere rannikul) koos selle territooriumile rajatavate terminalidega. Vabariigi Valitsuse 01.10.2015 määruse nr 102 „Olulise ruumilise mõjuga ehitiste nimekirja“ punkti 2 järgi on olulise ruumilise mõjuga ehitisteks mh A- või B-kategooria ettevõtted, milles käideldakse mürgiseid gaase alates 10 tonnist, välja arvatud juhul, kui nimetatud ehitist kavandatakse olulise ruumilise mõjuga ehitise territooriumile või selle vahetusse lähedusse, kus asub sama määrase punktis 1 või punktis 2 nimetatud ehitis, või see on ette nähtud kehtestatud üld- või detailplaneeringuga.

Taotluse järgi on tehase NH₃ tootmismahut 11,9 t/h, 286 t/ööp ja 100 000 t/a, st kavandatav tegevus kuuluks mürgiseks klassifitseeritud gaaside käitlusmahu järgi määrase nr 102 punktis 2 nimetatud tegevuste hulka. Kuid ammoniaagitehast kavandatakse Sillamäe sadama territooriumile, mis on olulise ruumilise mõjuga ehitis ja kus juba tegutsevad ammoniaaki jm määrase punktides 1 ja 2 nimetatud aineid või segusid käitlevad ettevõtted. Seega ei ole kohaliku omavalituse eriplaneeringu algatamine kavandatud tehase rajamiseks vajalik.

Sillamäe Linnavalitsuse 2. veebruari 2012. a korraldusega nr 74-k „Detailplaneeringu vastuvõtmine ja kehtestamine“ kehtestatud Sillamäe Sadama territooriumi (katastriüksused Kesk 2d (välja arvatud Päite paekalda ala), Kesk 2, Kesk 2u, Kesk 2a, Kesk 2n, Sõtke 1d, Kesk 2p, Ehitajate 3, Ehitajate 1h, Ehitajate 1k, Ehitajate 6, Ehitajate 1a ja Kesk 2j)

detailplaneeringus on Kesk tn 2d toodud positsioonil 400 (Tootmismaa, ehitiste suurim lubatud arv piiramata, hoone suurim lubatud kõrgus 30 m).

Et Sillamäe Sadama territooriumi (katastriüksused Kesk 2d (välja arvatud Päite paekalda ala), Kesk 2, Kesk 2u, Kesk 2a, Kesk 2n, Sõtke 1d, Kesk 2p, Ehitajate 3, Ehitajate 1h, Ehitajate 1k, Ehitajate 6, Ehitajate 1a ja Kesk 2j) detailplaneering oli koostatud lihtsustatud korras ja aluseks vaid uute katastriüksuste moodustamisele ning olemasolevate katastriüksuste piiride muutmisele, siis muude tingimuste osas jäi aadressil Kesk tn 2d kehtima Sillamäel Kesk 2 (osaliselt), Kesk 2B, Kesk 2C, Kesk 2E, Kesk 2F, Ehitajate 1A, Ehitajate 1D, Ehitajate 1E, Ehitajate 1G, Ehitajate 1H, Ehitajate 1K, Ehitajate 3/1, 3/2, Türsamäe, Sõtke 1, Sõtke 2/17 maa-alade ja nendega piirnevate alade (Sillamäe Sadama) detailplaneering, mille punkti 5.8 kohaselt „Kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamine on vaja läbi viia vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele kõigile olulise keskkonnamõjuga objektidele“. Sillamäe Linnavalitsus leiab, et kavandatav tegevus vastab kehtivale detailplaneeringule.

„Ehitusseadustiku“ § 27 lõike 1 punktide 2 ja 3 järgi võib pädev asutus detailplaneeringu olemasolu korral põhjendatud juhul anda ehitusloakohustusliku hoone või olulise rajatise ehitusprojekti koostamiseks projekteerimistingimusi, kui detailplaneeringu kehtestamise järel on ilmnenud olulisi uusi asjaolusid või on oluliselt muutunud planeeringuala või selle mõjuala, mille tõttu ei ole enam võimalik detailplaneeringut täielikult ellu viia, või detailplaneeringu kehtestamise järel on muutunud õigusaktid või kehtestatud planeeringud, mis mõjutavad oluliselt detailplaneeringu elluviimist. Et taotleja soovib projekteerida olulist rajatist, võib pädev asutus põhjendatud juhul anda selleks projekteerimistingimused.

Taotlus on esitatud KeHJS § 26¹ lõike 1 alusel enne KeHJS § 11 lõike 1 kohase tegevusloa taotluse esitamist. Taotluse kohaselt on asjakohane menetlus tehase kavandamisel ehitusloa taotlemine. Kavandatav tegevus nõuab ehitusluba. Sillamäe Linnavalitsuse hinnangul võib kavandatav tegevus nõuda ka teisi tegevuslubasid KeHJS mõttes. KeHJS § 9 lõike 1 ja § 26¹ lõike 2 järgi on ehitusloa andja otsustajaks. Ehitusseadustiku § 39 lõike 1 kohaselt annab ehitusloa kohaliku omavalitsuse üksus, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. „Ehitusseadustiku“ § 28 lõike 1 kohaselt annab projekteerimistingimused välja kohaliku omavalitsuse üksus, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Sillamäe Linnavolikogu 17. detsembri 2015. a määruse nr 48 „Ehitusseadustikus sätestatud ülesannete delegeerimine“ § 1 lõike 1 järgi on otsustajaks Sillamäe Linnavalitsus (kontaktandmed: asukoht: Kesk 27, Sillamäe; telefon 39 25 700, e-post: linnavalitsus@sillamae.ee). KeHJS § 26¹ lõike 3 järgi kui kavandatavaks tegevuseks on vaja taotleda kaks või enam tegevusluba, mille puhul otsustajad on erinevad, esitatakse keskkonnamõju hindamise algatamise taotlus ühele otsustajale.

Sillamäe Linnavalitsus leiab, et esitatud keskkonnamõju hindamise algatamise taotlus vastab nõuetele, mh KeHJS § 26¹ lõikest 5 tulenevale nõudele, sest esitatud on arendajal olemas olev teave kavandatava tegevuse kohta, sealhulgas teave selle tegevuse kehtivale planeeringule vastavuse kohta.

Sillamäe Linnavalitsusel olemasoleva teabe kohaselt ei ole kavandatav tegevus ilmselgelt perspektiivitu, sealhulgas ei ole vastuolus selle asukohaga seotud kitsenduste või kehtiva planeeringuga, mistõttu pole alust keskkonnamõju hindamise algatamise taotluse tagastamiseks. Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmiseks puuduvad alused. Et kavandatava tegevusega ei kaasne eeldatavalt olulist keskkonnamõju, mis võib olla piiriülene, puudub alus piiriülese keskkonnamõju hindamise algatamiseks. Et pole esitatud erinevaid tegevusloa taotluseid, pole vajadust otsustada keskkonnamõju hindamise menetluste liitmist. Vajalikud keskkonnauuringud määratakse keskkonnamõju hindamise programmi koostamisel.

Lähtudes eeltoodust ning „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse“ § 6 lõike 1 punktide 11 ja 33, § 9 lõike 1, § 11 lõike 3 ning § 26¹ lõigete 2 ja 4 alusel,

linnavalitsus annab k o r r a l d u s e :

1. Algatada Sillamäe Sadama territooriumile aadressile Sillamäel Kesk tn 2d ammoniaagitehase rajamiseks keskkonnamõju hindamine enne projekteerimistingimuste või ehitusloa taotluse esitamist.
2. Teavitada keskkonnamõju hindamise algatamisest KeHJS § 12 lg 1 sätestatud korras.
3. Käesoleva korralduse peale võib esitada Sillamäe Linnavalitsusele (Kesk 27, Sillamäe 40231) vaide „Haldusmenetluse seaduses“ sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates korraldusest teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud korraldusest teada saada või esitada kaebuse Tartu Halduskohtule (Jõhvi kohtumaja, Kooli 2a, Jõhvi 41532) „Halduskohtumenetluse seadustikus“ sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavakstegemisest.

/allkirjastatud digitaalselt/
Tõnis Kalberg
linnapea

/allkirjastatud digitaalselt/
Andrei Ionov
linnasekretär